

Pionieren met vaste planten in Slovenië

Vasteplantenkwekerijen zijn schaars in Slovenië: Mojca Rehar Klancic is een van de weinigen die zich hier op professionele schaal mee bezighoudt. De afgelopen jaren bouwde ze niet alleen een uniek assortiment op, maar ook een vaste klantenkring. Desondanks is er nog veel missionariswerk te doen.

Tekst: Ank van Lier
Reageren? boomkwekerij@hortipoint.nl

Wanneer een verkiezing zou worden uitgeschreven voor de kwekerij met het mooiste uitzicht, zou Trajnice Golob-Klancic zonder twijfel tot de winnaars behoren. De kwekerij van Mojca Rehar Klancic (42) ligt op 400 meter hoogte en biedt uitzicht over de prachtige Vipava-vallei, in het zuidoosten van Slovenië. „Mijn ouders kwamen hier veertig jaar geleden en raakten betoverd door het mooie uitzicht”, vertelt Rehar. „Er was echter geen weg, het onkruid tierde welig en in het begin was er geen water en elektriciteit. Mijn ouders hebben grond zelf ontgonnen.”

In eerste instantie werden op de berglocatie groenten voor eigen gebruik geteeld, later ging Rehars moeder aan de slag met bijzondere siergewassen als verschillende typen *Iris*, *Hemerocallis* en *Aster dumosus*. De producten werden verkocht aan tuin- en landschapsarchitecten en aan grote steden in Joegoslavië, waar Slovenië toen nog toe behoorde. Na de afscheiding van Joegoslavië in 1990,

stortte de markt in elkaar. „Daarop hebben mijn ouders het roer omgegooid. Mijn vader, die tot die tijd als ingenieur in een machinefabriek werkte, kwam in het bedrijf en zorgde voor een professionaliseringsslag: hij bouwde bijvoorbeeld foliekassen en legde een watergeefstelsel, containervelden en hagel- en schaduwnetten aan.”

Focus op vaste planten

Sindsdien kwam de focus meer te liggen op het kweken van vaste planten. Rehar, die de kwekerij twee jaar geleden overnam van haar ouders, kweekt nu 1200 verschillende vaste planten en grassen, varens, waterplanten en kruiden. „Onze planten komen van over de hele wereld. We bestellen zaad via internet en kopen jonge planten bij handelaren. Ook bezoeken we kwekerijen, beurzen of tuincentra om interessante soorten te vinden. Daarnaast krijgen we veel planten die mensen in de tuin hebben staan; vaak hele oude en unieke exemplaren. Zo hebben we enkele hele oude *Dianthus*-soorten in ons assortiment, maar ook variëteiten als *Paeonia officinalis*, *Lilium candidum* en *Chrysanthemum leucanthemum*.”

Het belangrijkste voor Rehar is dat de planten zich staande houden in het Sloveense klimaat. „Het kan hier tot -18 graden worden en we stoken niet, ook niet in de tunnels. Ook het feit dat het grondwater veel kalk bevat, is een bottleneck. Overigens vermeerderen we alle planten zelf; we hebben een apart perceel moederplanten.”

De Sloveense selecteert planten die weinig ziektegevoelig zijn, zodat geen gewasbeschermingsmiddelen nodig zijn. „Dat wordt steeds belangrijker voor onze afnemers. Door de inzet van onder meer aaltjes, kunnen we de ziektedruk redelijk goed onder controle houden.”

Mojca Rehar Klancic stelt zelf substraat samen dat planten sterker maakt.

De kwekerij focust op vaste planten en kweekt nu zo'n 1200 soorten.

Trajnice Golob-Klančič, Vitovlje (Slovenië)

Sortiment: circa 1200 bijzondere vaste planten, grassen, varens, waterplanten en kruiden
Afzet: tuin- en landschapsarchitecten, gemeenten, particulieren, et cetera
Oppervlakte: 2-3 ha, 2 ha moederplanten, veld voor testen nieuwe soorten
Personeel: drie vaste krachten
Website: trajnice.com

Trajnice Golob-Klančič ligt op een prachtige locatie boven de Vipava-vallei, in het zuidoosten van Slovenië.

Om ervoor te zorgen dat de planten de koude Sloveense winters overleven, mixt Rehar ook haar eigen substraat, bestaande uit gewone grond, kalkzand, organische kunstmest en een beetje turf. „Bij bepaalde planten voegen we nog wat extra zand, turf of perliet toe en maken we een substraatrecept op maat. Een goed substraat is van cruciaal belang; dit maakt de planten sterker en weerbaarder.”

De producten worden verkocht aan onder meer tuin- en landschapsarchitecten, lokale overheden en particulieren. „Een tijdlang hebben we ook bouwmarkten beleverd, maar het personeel heeft vaak te weinig kennis om de planten mooi te houden. Daarbij gaat het altijd om de laagste prijs. Dat is niet hoe wij willen werken, daarom hebben we onze eigen afzet gezocht. We hanteren nu vaste prijzen, waar niets op af te dingen valt. Dat werkt.”

Volgens Rehar weten mensen uit het hele land inmiddels de weg naar de kwekerij te vinden. „Mond-tot-mond-reclame is belangrijk; we hebben in de loop der jaren een naam opgebouwd. Daarbij vind je nergens in Slovenië een kwekerij met een dergelijke specialisatie in vaste planten. Maar we adverteren ook veel in vaktijdschriften en op de radio. Ook verzorgen we rondleidingen op de kwekerij en wordt onze website veelvuldig bezocht. Maar het belangrijkste is dat we de klant zoveel mogelijk centraal stellen. Dat begint bij een hartelijke ontvangst op de kwekerij, een goede productkwaliteit en een verregaande service.”

De ondernemster zegt geen reden tot klagen te hebben; de omzet is al enkele jaren stabiel. „En dat ondanks de recessie. Daar staat tegenover dat we ook nooit echt gouden jaren hebben gekend. Dit jaar begon het voorjaar - de belangrijkste verkoopperiode voor ons - goed, maar de verkoop stagneerde toen er een flink pak sneeuw viel. Dat heeft zich later in het seizoen gelukkig hersteld.”

Vaste planten-ambassadeur

Grootse plannen voor de toekomst heeft Rehar niet. „Misschien dat ik het areaal ietwat wil uitbreiden, maar zeker niet rigoreus. Het moet te overzien blijven. Wat ik vooral hoop is dat vaste planten meer toegepast gaan worden in de openbare ruimte, maar ook in particuliere tuinen; dat gebeurt in Slovenië maar mondjesmaat.” Rehar heeft zich de afgelopen jaren opgeworpen als een vaste planten-ambassadeur. „Ik probeer overheden erop attent te maken dat vaste planten kostentechnisch vaak interessanter zijn dan eenjarigen. Ook merk ik dat veel mensen niet weten hoe vaste planten onderhouden moeten worden. Daarom staan we bijvoorbeeld op fairs, verzorg ik lezingen en workshops, werk ik mee aan tuinprogramma's op de nationale televisie en radio en verzorgt mijn moeder publicaties in vakbladen. Er is nog behoorlijk wat missio-nariswerk te verrichten.” <